

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS-NIEUW-GUINEA

*Visi H. Staatssecretaris
(na terugkeer 2/6)*

VERTROUWELIJK

Hollandia, 30 mei 1962

No. : Kabinet / 2.9.100/573/2
Bijlage(n) -1-
Onderwerp : reacties van bevolkingszijde
op besluit Nederlandse Regering
tot onderhandelen op basis plan
Bunker

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN	
Geheime Registratuur (MIG)	
Ingekomen	
15 juni 1962	
Agenda Nr. 5510529	
Ald. BPJZ	Doss. 94056
Koppel na weken.	

Aan:
Zijne Excellentie
de Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken
Plein 1
's-Gravenhage

Mits deze heb ik de eer Uwer Excellentie een afschrift aan te bieden van een "voorlichtingsbrief" welke door de heer M. Romainum is opgesteld en in eigen kring verspreid.

In dit schrijven wordt commentaar gegeven op de recente mededeling van de Nederlandse Regering dat Zij bereid is om onderhandelingen met Indonesië te gaan voeren over het geschil om Nieuw-Guinea op basis van het plan Bunker.

De heer M. Romainum verzekert zijn politieke vrienden dat in deze beslissing niet meer dan een tactische manoeuvre behoeft te worden gezien en dat in het standpunt van de Regering in wezen generlei verandering is gekomen.

Desalniettemin dringt M. Romainum erop aan om door te gaan met het zenden van protest-telegrammen tegen het plan Bunker. Om diplomatieke redenen behoren wij ons vertoord te tonen op de Nederlandse Regering en door te gaan met te protesteren opdat het de wereld duidelijk zij, dat dit de wens is van de landskinderen, zo schrijft de heer Romainum.

Het slot van de brief houdt een waarschuwing in om niet te denken dat Nederland zal toestaan dat de Papoea's zelf een (onafhankelijkheids) proclamatie uitgeven, alsmede een aansporing om de eenheid met Nederland te bewaren in het belang van de uiteindelijke overwinning.

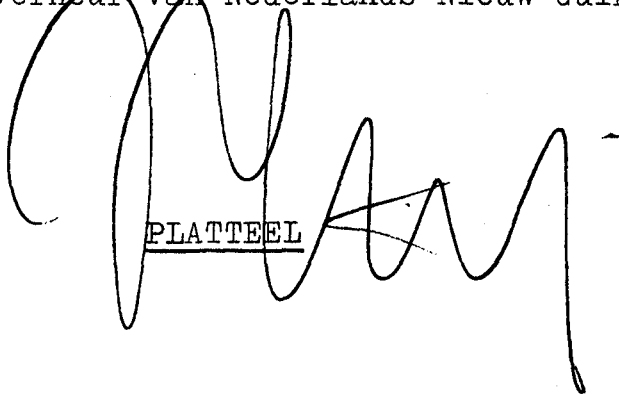
Bij het voorgaande moge worden aangetekend dat de invloed van de schrijver (oprichter van de politieke partij P.P.M.) weliswaar beperkt is, doch dat hij de laatste tijd vrij grote politieke activiteit ontplooit, de gebeurtenissen op de voet

*Waad. vertaling
Bijlage 1
13/6.
BPJZ
kopie van
il dem
au ab. P.
au P. de
Attache
de zaken
17/6.*

volgt en dat aan zijn schrifturen een bepaalde meningvormende waarde, voornamelijk onder de Biakkers, niet ontzegd kan worden. Ik meende er derhalve goed aan te doen om deze - bij mijn weten eerste - reactie van inheemse zijde op de recente politieke ontwikkelingen, welke uiting bedoeld is om mogelijk opkomende ongerustheid in Papoea-kringen weg te nemen, afzonderlijk te Uwer kennis te brengen.

Overigens valt een toenemend aantal afwijzende reacties van bevolkingszijde op het plan-Bunker te signaleren, die het voetspoor volgen van de door de commissie uit de Nieuw-Guinea Raad bij haar vertrek van Schiphol gedane uitlatingen.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea

PLATTEEL

Reacties van bevolkings-
zijde op besluit Nederlandse
Regering tot onderhandelen
op basis plan Bunker.

Hollandia-Binnen, 27 mei 1962.

Geachte strijdmakkers,

Mogelijk zijt gij vrienden nu door het plan Bunker wel een beetje teleurgesteld. Zoals wij zelf hebben kunnen vernemen, heeft de Nederlandse Regering daarmede sympathie betoond, maar dit is slechts een politiek gebaar. Nederland zal zijn standpunt in geen enkel opzicht wijzigen, al is de mening van vele politieke deskundigen in de wereld dezelfde als die van Bunker.

Voor dit juiste Nederlandse standpunt moeten wij Papoea's zelf een vruchtbare voedingsbodem zijn, waardoor Nederland zich sterk gesteund zal weten. Gij vrienden moet u er van bewust zijn dat dit land niet onder de verantwoordelijkheid valt van slechts enkele mensen, doch onder ons aller verantwoordelijkheid.

Het plan Bunker is vanzelfsprekend niet bedoeld om de politieke moeilijkheden van West Papoea te overwinnen, doch die van Indonesië. Want als dit niet gebeurt, zal Indonesië communistisch worden. Al is het dan, dat Nederland zijn standpunt niet wijzigt, het gaat met het plan Bunker accoord, maar dat is gelijk aan niet ermee accoord gaan. Kijk maar eens naar de verschillende overwegingen, waarop Nederland zich baseert. Hiermede vraag ik mijn vrienden door te gaan met het sturen van telegrammen. Wij dienen ons op diplomatieke wijze vertoerd te tonen op de Nederlandse Regering, al is die het ook met het plan Bunker niet eens, maar wij echter zullen blijven protesteren, opdat de wereld wete, dat dit de wil is van de landskinderen.

Naar mijn persoonlijk gevoelen is dit de laatste post van Amerika om de invloed van het communisme tegen te gaan en als Amerika het plan Bunker wil volgen, dan kunnen wij Papoea's net zo goed een commissie van de Sowjet Unie (communisten) vragen ons land te bezoeken. En als Indonesië het niet afwijst en het volkomen duidelijk is, dat Indonesië pro-communistisch is, waarom is Bunker dan bang voor Indonesië en wil hij een dergelijk plan uitvoeren? Naar mijn mening zullen wij, als Amerika zich geheel en al achter Nederland stelt, zelfbestuur krijgen onder toezicht van de V.N.

Voorts ben ik van mening, dat Nederland ons niet de gelegenheid zal geven zelf een proclamatie op te stellen en daarin moeten wij eensgezind zijn; eerst dan zullen wij met Nederland deze politieke strubbelingen te boven komen. Ik hoop, dat gij vrienden door deze juiste wijze van handelen uw geestdrift zult handhaven zult blijven strijden totdat door onze worsteling een schitterende overwinning is verkregen.

Dit is de voorlichting, welke ik mijn strijdmakkers wilde geven.

Gegroet

w.g. M.RUMAINUM.

Z.O.Z.

Doordruk van dit voorlichtingsgeschrift gezonden aan:

1. Z.E. de Gouverneur van West-Papoea
2. Zijn Hoogedelgestrenge de Resident van Hollandia
3. " " " " " " van de Geelvinkbaai.

Hollandia-Binnen, 27 mei 1962.-

Saudara2 seperdjuangan jan th.

Mungkin dengan rentjana Bungker kini sedikit mengetjewakan saudara2 Dimana kami bisa dengar sendiri pemerintah Nederland ada mengambil simpati atasnja, akan tetapi setjara politik sadja.- Belanda tida akan berubah pendiriaannja sekalipun ada beberapa pendapatn dari para ahli2 politik dalam dunia ini jang sama dengan Bungker.- Asal pendirian Belanda jang baik ini kami anak2 Papua sendiri harus pupuk dia, agar Belanda dapat djaminan jang kuat.- Saudara2 ingat, bahwa ini tanah tida terserah atas tanggungan satu dua orang sadja akan tetapi daripada kita semua.-

Rentjana Bungker memang hanja dapat mengatasi bukan kesukaran politik Papua Barat, akan tetapi mengatasi kesukaran Indonesia.- Sebab kalau tida, maka Indonesia akan djadi Kominis.- Kendati demikian Belanda tida robah rentjananja, jaitu ia setudju akan tetapi sama sadja dengan tida setudju.- Lihat sadja beberapa dasar jang Belanda berikan.- Dengan ini saja pinta supaya biar bagaimana saudara2 kipas terus dengan telegram.- Setjara diplomat kami harus marah Pemerintah Belanda biar ia tida setudju dengan rentjana Bungker, akan tetapi kami terus protes, supaya dunia dapat tahu, bahwa ini adalah kemauan anak2 asli.-

Pada perasaan saja setjara pribadi, bahwa ini pos penghabisan dari Amerika untuk mengukur pengaruh kominis dan kalau Amerika hendak ikut rentjana Bungker, maka sama sadja dengan kami anak2 Papua minta satu komisi dari Uni-Sovjet (Kominis) untuk mengundjungi daerah kita.- Dan kalau betul2 Indonesia tida tolak dan terang sekali Indonesia pro kominis dan sama sadja dengan buat apa Bungker takut Indonesia dan mau mengatur satu rentjana jang sedemikian.- Pada perasaan saja, kalau boleh Amerika tetap berdiri di belakang Belanda biar matiaan kita dapat bestuur sendiri di bawah pengawasan PBB.-

Dan saja pikir Belanda tida akan kasih kesempatan sampai kita buat proklamasi sendiri dan dengan ini kita harus bersatu baharulah Belanda dan kami menang dalam pergolakan politik ini.- Dengan perbuatan baik ini saja harap saudara2 tetap bersemangat dan berdjjuang sungguh sampai perdjjuangan kita dapat satu kemenagan jang gilang gemilang.-

Sekian sadja penerangan saja kepada saudara2 seperdjuangan.-

Wasalam.

w.g.

M. RUMAINUM.-

Tindakan penerangan ini,
di kirimkan pula kepadanya: (1) P. Tuan Jang Mulia Gubernur P. Barat
(2) P. Tuan Bangsawan Resident Hollandia
(3) P. Tuan Bangsawan Resident G-Baai

Voor eensluidend afschrift:

